GEOGRAFIYA

1.

Qánigeler Nókis qalasınıń xalqın aymaq boyınsha jaylasıwın, infradúzilisin, sanaat karxanalarınıń jaylasıwın úyrenip shıqtı.

Bul izertlewler geografiya pániniń qaysı jónelisi sheńberinde alıp barılǵanlıǵın anıqlań.

A) *geourbanistika* B) *geomorfologiya*
C) *landshafttanıw* D) *etnogeografiya*

2.

Topografiyalıq kartalardıń hár bir beti kilometrli kózgeneklerge bólingen boladı. Kózgenektiń tárepi 5 cm ge teń bolǵan **topogrfiyalıq kartanıń masshtabın** anıqlań.

A) *1:100 000* B) *1:250 000* C) *1:20 000*
D) *1:50 000*

3.

Jer júzinde klimat poyaslarınıń payda bolıwı birinshi náwbette **qaysı faktorǵa baylanıslı** ekenligin anıqlań.

A) *okean aǵısları*
B) *hawa massalarınıń ústemligi*
C) *jer beti kórinisi*
D) *relyef*

4.

Saxranıń ortasında gidrogeologlar 150 m tereńlikke shekem jerdi burǵılaǵannan soń jer betine dushshı hám muzday suw fontan bolıp atılıp aǵa basladı. Izertlewler nátiyjesinde atılıp shıǵıp atırǵan bul suwdıń quramında duz hám ximiyalıq elementler (Ca, Na, Cl) muǵdarınan artıq emesligin hám kúndelikli paydalanıwǵa jaramlı ekenligi anıqlandı.

Tabılǵan suw deregi jer astı suwınıń qaysı túrine tiyisli ekenligin belgileń.

A) *artezian suw* B) *mineral suw*
C) *termal suw* D) *grunt suwı*

5.

Kemelerdi kóp ótkeretuǵın jetekshi buǵazlardan biri – **La-Mansh** qaysı aymaqlardı bir-birinen ajıratıp turadı?

A) *Evropa hám Afrika kontinentleri*
B) *Evropa hám Aziya kontinentleri*
C) *Britaniya atawı hám Evropa kontinenti*
D) *Skandinaviya yarım atawı hám Evropanıń kontinental bólimi*

6.

Arqa Amerika hám Evropa klimatına tasir etip, arqa tárepindegi muz hám aysberglerdiń eriwine hámde **Angliya qurǵaqlarında dumanlı kúnler kóbeyiwine sebep bolatuǵın okean aǵisın** anıqlań.

A) *Golfstrim* B) *Musson* C) *Passat*
D) *Kurosio*

7.

Sahrayı Kabir shólinde izertlewler alıp barǵan geologlar bir sutka dawamında ol Jerdiń tábiyiy shárayatında baqlaǵan **ózgeristi** anıqlań.

A) *túnde hamsin samalı, kúndiz samum samalı kúshli esiwi*
B) *temperaturanıń terbeliwi túnde hám kúndizde derlik ayırmashılıqtıń bolmawı*
C) *kúndiz hawa júdá qurǵaq, túnde bolsa júda ıǵal bolıwı*
D) *kúndiz temperatura júda joqarı bóliwı, túnde keskin páseyip ketiwi*

8.

Tekstti oqıń.

“Materiktiń tiykarǵı bólimi áyyemgi bekkem platformanıń ústinde jaylasqan bolıp, kóbirek tegislik hám pás tawlıqlardan ibarat. Tektonikalıq aktiv bolǵan shıǵıs bóliminde hárekettegi vulkanlar ushıraydı hám jer silkiniw bolıp turadı”.

Tekstegi maǵlıwmatlar qaysı materiktiń geologiyalıq dúzilisine sáykes ekenligin tabıń.

A) *Qubla Amerika* B) *Evraziya* C) *Afrika*
D) *Arqa Amerika*

9.

Tekstti oqıń.

“Aymaǵında qısta arktika, jazda ese ortasha poyastıń hawa massaları ústemlik etedi. Usı sebepten ortasha hawa temperaturası qısta –25 –30° C tı, jazda +22° C tı quraydı. Arqada tundra-gleyli, podzol hám batpaq topıraqlar, qubla bóliminde ese ónimdarlı qara topıraqlar tarqalǵan. Arqadaǵı bir qansha kishirek atawlardaǵı arktika shóllerinen baslap qubladaǵı dalalarǵa shekem tábiyat zonaları almasıp baradı”.

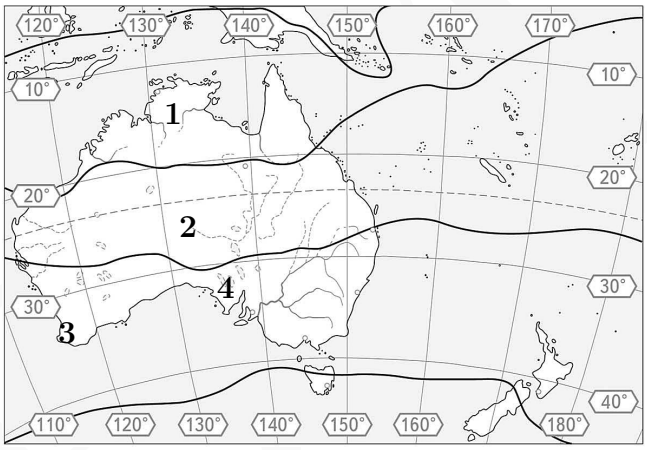
Tekstte berilgen sıpatlama boyınsha Evraziyanıń tábiyiy geografiyalıq úlkesin anıqlań.

A) *Shıǵıs Sibir* B) *Orta Evropa*
C) *Batıs Sibir* D) *Shıǵıs Evropa*

10.

“Bul tábiyat zonasında siyrek toǵaylar (evkalipt, akaciya, butilka tárizli terekler), otlaqlı hámde putalı ósimlikler bar. Kenguru, vombatlar (qaltalı kemiriwshiler), qaltalı qumırsqaqor, suw basseynlerinde quslar kóp”.

Sıpatlama berilgen aymaq jazıwsız kartada qaysı cifr menen belgilengenligin tabıń.

A) *4* B) *1* C) *2* D) *3*

11.

Orta Aziya aymaǵında paleogen dáwirinde júz bergen **geologiyalıq procesti** anıqlań.

A) *tawlar qayta kóterilgen*
B) *teńiz sheginip qurǵaqlıqqa aylanǵan*
C) *eń jas tawlar payda bolǵan*
D) *tawlar jemirilip páseyip qalǵan*

12.

Tyanshan tawları qaysı erada qaytadan kóterilip jasarǵanlıǵın anıqlań.

A) *kaynozoy*
B) *paleozoy erasınıń 1-yarımı*
C) *paleozoy erasınıń 2-yarımı*
D) *mezozoy*

13.

Aydarkól kóliniń arqa qurǵaq boyı jaǵasınan qubladaǵı qurǵaq boyı jaǵasın kesip ótken turistler **qaysı tábiyiy geografiyalıq úlke aymaǵına** kelip qalǵanın tabıń.

A) *Orta Zarafshan* B) *Qızılqum*
C) *Tómengi Zarafshan* D) *Mırzashól*

14.

“Klimatı kontinental, qısı dawamlı hám suwıq, jazı salıstırmalı qurǵaq hám ıssı boladı. Ortasha jıllıq jawın muǵdarı 80–100 mm ge teń. Aymaǵında drenaj suwlar aǵızǵanlıǵı sebepli bir neshe kóller júzege kelgen. Jer astı suwları jer betinde (1,0–2,5 m) jaylasqan bolıp olardıń suwı shor. Aymaǵında eń keń tarqalǵan topıraq – otlaq-oazis topırağı. Bul topıraq allyuvial jatqızıqlar ústinde júzege kelgen bolıp, shirindi muǵdarı 2 payız átirapında. Aymaǵında toǵay ósimlikleri keń tarqalǵan”.

Tekstte suwretlengen tábiyat sharayatı qaysı tábiyiy geografiyalıq úlkege tiyisli ekenligin anıqlań.

A) *Orta Zarafshan* B) *Tómengi Ámiwdárya*
C) *Mırzashól* D) *Qızılqum*

15.

Shırshıq-Ahangaran TÁBIYIY GEOGRAFIYALIQ ÚLKESINE tiyisli maǵlıwmatlardı anıqlań.

A) *Úlkesiniń tegislik bólimindegi alabı shıǵıstan batısqa qaray páseyip baradı. Alabtıń jer ústi dúzilisi tegis tegislikten ibarat bolıp, arqa hám qubladan pás tawlar qorshap alǵan. Úsh qayırı bolıp, olar ılay tárizli bos denelerden dúzilgen. Say hám jawın suwları bul jınıslardı juwıp júdá kóp jarlar payda etken.*

B) *Úlke aymaǵı tawlı hám tegislik bólimlerden ibarat. Tawları kaledon hám gercin taw qatparlanıw basqıshlarında kóterilgen. Taw etekleri hám dárya alaplarında jumır tas, qum hám saz qatlamları keń tarqalǵan. Házirgi relyefiniń payda bolıwında neotektonikalıq proceslerdiń áhmiyeti úlken.*

C) *Úlke aymaǵınıń relyefi arqa hám arqa shıǵıs tárepke qaray kóterilip baradı. Tegislik bóliminde qaldıq tawlar hám platolar ushırap turadı. Tawlı bólimi kristallı slanec, hák tas, mramor, granit sıyaqlı jınıslardan quralǵan. Tegislik bóliminiń ústin qum, saz, konglamerat usaǵan jınıslar qaplaǵan.*

D) *Úlke tegisliginiń beti pás- biyikliklerden ibarat bolıp, oraylıq bóliminde dáryanıń áyyemgi ózenlerinde oypatlıqlar bar. Bul ózen tárizli oypatlıqlar arasında biyiklikler (tóbeshikler) jaylasqan. Tegisliginiń arqa shıǵısında dáryanıń úsh terrasası jaylasıp, bir-birinen 2-3 m biyiklikte turadı.*

16.

Birdey ónim islep shıǵaratuǵın yamasa birdey xızmet túrin kórsetetuǵın **kárxananıń shólkemlesken túrin** anıqlań.

A) *kooperativlesiw* B) *kompleks*
C) *kombinat* D) *qánigelesiw*

17.

Surxandárya wálayatınıń sanaatına tiyisli **tuwrı maǵlıwmattı** anıqlań.

A) *Sanaatı kóp tarmaqlı bolıp, onda awır sanaattıń salmaǵı bir qansha úlken. Neftti qayta islew, ximiya hám energetika sanaatınıń rawajlanǵanlıǵı boyınsha respublika kóleminde ajıralıp turadı. Wálayatta sanaat karxanaları komplekslengen 1 sanaat rayonı hám 2 sanaat túyinleri qáliplesken.*

B) *Aldınları wálayat ekonomikasında ASK zárúr áhmiyetke iye bolǵan. Wálayat ekonomikası ǵálle jetistiriw, jińishke talshıqlı paxtashılıq, subtropikalıq miyweler jetistiriw, júzim jetistiriw, qoy ósiriw hám pille jetistiriwge qánigelesken. Házirgi kúnde sanaat tarmaqları ham tez pát penen rawajlanbaqta. Reńli metallar rudaların qayta islew kárxanası, iri cement zavodı iske túsirildi.*

C) *Elektroenergetika (iri JES), reńli metallurgiya (kán-metallurgiya kombinatı), ximiya (elektr ximiya kombinatı), qurılıs materialları sanaatı (cement zavodı) wálayat sanaatınıń negizgi tarmaqları esaplanadı. Wálayat elektr energiyasın islep shıǵarıw muǵdarına qaray mámlekette aldıńǵı orınlardan birin iyeleydi.*

D) *Wálayat xojalıq negizin awıl xojalıǵı quraydı. Egin maydanlarınıń úlkenligi jaǵınan wálayat respublikada aldıńǵı orında turadı. Egin maydanlarınıń derlik yarımına paxta egiledi. Dán azıqlıq, ovosh-miywe hám palız eginlerin jetilistiriwde diyqanshılıqtıń qánigelesiwi. Sanaatınıń negizgi tarmaqlarına elektroenergetika iri JES, jeńil sanaat, qurılıs materialları kiredi.*

18.

Diyqanshılıqta kóp **qol miynetin talap etiwshi egindi** anıqlań.

A) *biyday* B) *mákke juweri* C) *salı*
D) *arpa*

19.

Házirgi kúnde awıl xojalıǵında miynet ónimdarlıǵınıń joqarılıǵı sebebli mámleket tiykarǵı azıq-awqat ónimlerine bolǵan talabın óz resursları esabınan qanaatlandıradı. Jámi egin maydanlarınıń tiykarǵı bólimi dánli eginler menen bánd. Sonday aq kartoshka, ovosh, miywe, palız eginleri, júzim, temekiniń jalpı ónimi menen jáhán kóleminde ajıralıp turadı.

Tekstegi ekonomikalıq sıpatlama qaysı mámleketke tiyisli ekenligin anıqlań.

A) *AQSh* B) *Qıtay* C) *Hindstan*
D) *Braziliya*

20.

Regionda sanaat tarmaqları ishinde mashinasazlıqtan keyingi ekinshi orında ximiya hám neft-ximiya sanaatı turadı. Ekinshi jáhán urısına deyin ximiya sanaatı, tiykarınan, kaliy hám as duzları, kúkirt hám basqa sol siyaqlı shiyki zatlardan paydalanar edi. Kontinentte neft hám tábiyiy gaz kánleriniń ashılıwı neft-ximiya tarmaǵınıń rawajlanıwına tiykar boldı. Iri dáryalarınıń quyılıw bólimlerinde jaylasqan port qalalarında iri neftti qayta islewshi oraylar qurıldı.

Regiondı anıqlań.

A) *Qubla Amerika*
B) *Avstraliya hám Okeaniya* C) *Aziya*
D) *Evropa*

21.

Nigeriya mámleketiniń ekonomikasına tiyisli **tuwrı maǵlıwmatlar** berilgen juwaptı belgileń.

A) *awıl xojalıǵı (ǵoza, mákke, sorgo, paxta, tábiyiy kauchuk, salı jetistiriw, qaramal, qoy, shoshqa bağıw) – xalıq bántliginiń negizgi tarawı esaplanadı*

B) *tábiyiy gaz eksportı – mámleket ekonomikasınıń tiykarǵı hám mámleket byudjeti darámatınıń bas deregi esaplanadı*

C) *mámleketke keletuǵın sayaxatshılar sanınıń kópligi boyınsha jáhán mámleketleri arasında ajıralıp turadı*

D) *JIÓniń ulıwma kólemi boyınsha Afrikada QAR dan keyin 2-orında turadı, biraq JIÓniń xalıq jan basına tuwrı keletuǵın muǵdarı bir qansha tómen*

22.

Jer júzindegi barlıq suwǵarılatuǵıń jerlerdiń 3/4 bólimi **qaysı kontinent mámleketleriniń úlesine tuwrı keliwin** anıqlań.

A) *Aziya* B) *Afrika* C) *Avstraliya*
D) *Arqa Amerika*

23.

Subregion seysmikalıq aktiv regionda jaylasqanlıǵı sebepli aymaǵında hárekettegi vulkanlar bar hám jer silkiniw bolıp turadı. Jazı ıssı, birqansha qurǵaq, qısı ese jıllı hám jawınlı. Ayırım aymaqlarda suw jetispewshiligi bar.

Tekstegi maǵlıwmatlar qaysı subregionǵa tiyisli ekenligin anıqlań.

A) *Qubla Aziya* B) *Shıǵıs Aziya*
C) *Qubla Evropa* D) *Orta Evropa*

24.

Pakistan mámleketiniń tábiyiy shárayatı hám resurslarına tiyisli **tuwrı maǵlıwmatlar** berilgen juwaptı tabıń.

A) *aymaǵınıń úlken bólimin Arabstan teńizine quyılatuǵın Hind dáryasınıń oypatlıǵı iyeleydi*

B) *relyefi, tiykarınan bir neshe taw dizbekleri hám olar arasındaǵı batıqlardan ibarat*

C) *aymaǵınıń negizgi bóliminde ıssı hám ıǵal tropikalıq klimat ústemlik etedi*

D) *janılǵı resursları ekonomikasınıń tiykarǵı hám mámleket byudjeti dárámatınıń bas deregi esaplanadı*

25.

Geoekologiyaǵa tiyisli **tuwrı maǵlıwmattı** anıqlań.

A) *Ózbekstanda pataslanǵan suwlardıń eń úlken bólimi sanaat tarmaqlarınıń úlesine tuwrı keledi.*

B) *Qandayda bir daraqzarlardıń kesiliwi aqıbetinde usı aymaqta jer astı suwları qáddiniń kóteriliwi baqlanadı.*

C) *Suwsızlanıw procesiniń tiykarǵı sebeplerinen biri sharwa -mallarınıń tártipsiz bağılıwı.*

D) *Agroklimat resurslar tábiyiy resurslardıń tiklenbeytuǵın toparına tiyisli.*

26.

Tábiyiy kóbeyiw kórsetkishi boyınsha Oraylıq Aziyada **keyingi orında turatuǵın mámleketti** anıqlań.

A) *Ózbekstan* B) *Tájikstan* C) *Qırǵızstan*
D) *Túrkmenstan*

27.

Iri qalalardıń ósiwi ayrım jaǵdaylarda qala shetlerinde awıldan kóship kelgen tómen dárámadlı xalıq tártipsiz úy jaylarınıń tıǵızlasıp barıwı kórinisinde boladı.

Berilgen maǵlıwmatta xalıq geografiyasınıń qaysı túsinigi kórsetilgen.

A) *demografiyalıq siyasat*

B) *jalǵan urbanizaciya*

C) *aglomeraciya*

D) *megalopolis*

28.

Okeanıyadaǵı Tuvalu atawınıń 5000 xalqı 2021-jılda okean suwı qáddiniń kóteriliwi sebepli Jańa Zelendiyaǵa kóshirildi.

Berilgen maǵlıwmatta xalıq geografiyasınıń qaysı túsinigi kórsetilgen.

A) *demografiyalıq siyasat*

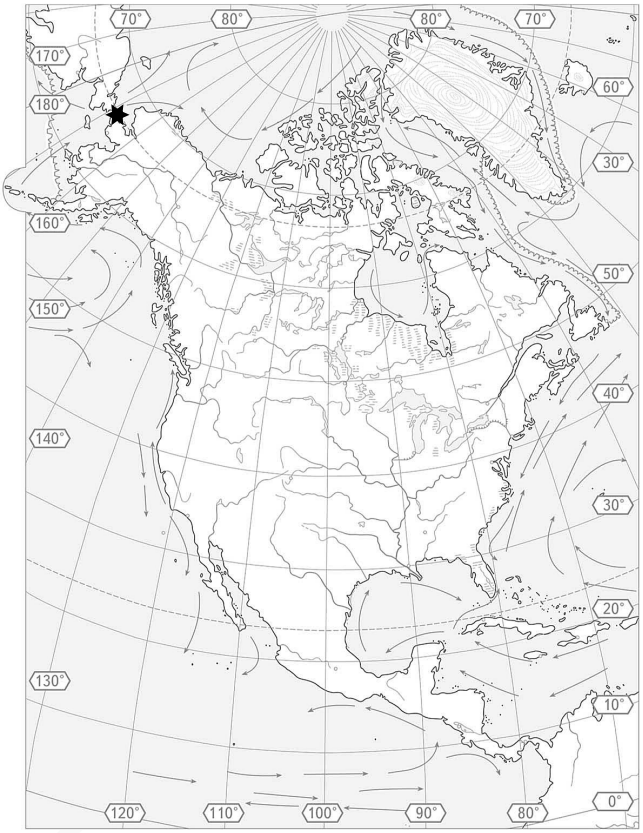
B) *xalıqtıń qayta qurılıwı*

C) *migraciya*

D) *urbanizaciya*

29.

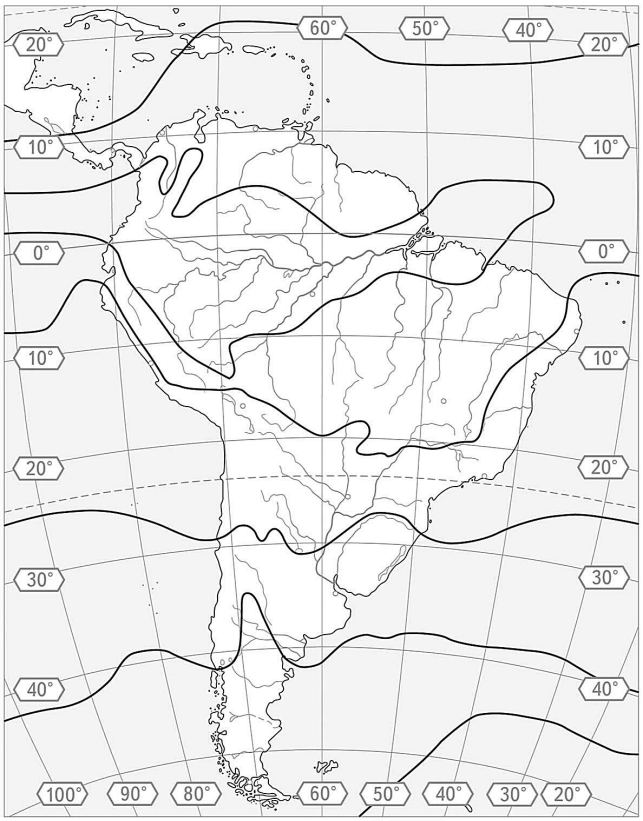
Kartada juldızsha menen belgilengen buǵazǵa Arqa Amerika materigin **izertlewshilerden qaysı biriniń atı qoyılǵan**?

A) *V.Bering* B) *J.Kabot* C) *A.Makkenzi*
D) *G.Gudzon*

30.

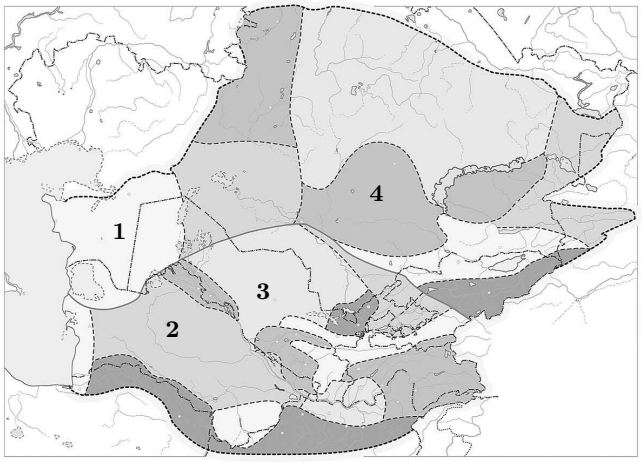
Qubla Amerika materiginiń jazıwsız kartasında 30° q.k. sızığı **qaysı geografiyalıq obyekt üstinen** KESIP ÓTPEGENligin anıqlań.

A) *Parana dáryası* B) *Patagoniya úlkesi*
C) *La-plata pás tegisligi* D) *And tawları*

31.

Sızılma-kartada **Qızılqum shóli** qaysı cifr menen belgilengenin anıqlań.

A) *2* B) *4* C) *1* D) *3*

32.

Sızılma-kartada I cifrı menen belgilengen **taw dizbegin** anıqlań.

A) *Zarafshan* B) *Hisar* C) *Zirabulaq*
D) *Shaqshar*

33-35-test tapsırmalarına sáykes keliwshi juwaplardı (A-F) juwap variantlarınan tańlań.

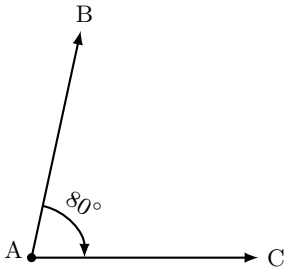
Hawa rayınıń qanday da bir jerge tán bólǵan kóp jıllıq rejimi usı jerdiń klimatı dep ataladı. Jer júziniń klimatı hár túrli, buǵan geografiyalıq keńlik, hawa massaları, jer betiniń dúzilisi, okean ağısları siyaqlı faktorlar tásir etedi. Bul faktorlarǵa baylanıslı halda klimat tipleri qáliplesken.

33. **Hindistan yarım atawına tán bolǵan klimat tipin anıqlań.** **34.** **Franciyanıń arqa-batıs hám batıs okean boyı aymaqlarında qáliplesken klimat tipin anıqlań.** **35.** **Qazaqstan tábiyiy geografiyalıq kishi úlkesine tán bolǵan klimat tipin anıqlań.**	A) *subtropikalıq qurǵaq klimat* B) *ortasha kontinental klimat* C) *musson klimat* D) *tropikalıq klimat* E) *ortasha teńiz klimat* F) *subtropikalıq ıǵal klimat*

BMBA

36.

AB noqatları baǵıtınıń azimutı 295° qa teń.

a) AC noqatlarınıń baǵıtı gorizonttıń qaysı tárepine sáykes keliwin anıqlań.

Juwabı: a) _____

b) AC baǵıtı menen háreketlenip baratırǵan jolawshı óz baǵıtın azimut boyınsha neshe gradusqa ózgertkende baǵıtı gorizonttıń qubla tárepine sáykes keliwin anıqlań.

Juwabı: b) _____

Dıqqat! Juwaplarıńızdı juwaplar betine kóshirip jazıń.

37.

Kestedegi maǵlıwmatlar tiykarında **tapsırmalardı orınlań**.

Tashkent aeroportınan avia qatnawlar kestesi			
Barıp túse-tuǵın orın	Ushıp ketiw (Tashkent poyaslıq waqıtı)	Qonıw (qonǵan orındaǵı poyaslıq waqıtı)	Qonǵan orındaǵı saat poyası
A	23:45 24.11.2023	01:05 25.11.2023	II
B	22:25 24.11.2023	04:10 25.11.2023	VII
C	22:10 24.11.2023	01:10 25.11.2023	IV

Túsindirme: Tashkent V saat poyasında jaylasqan.

a) Tashkent aeroportınan ushqan samolyot B punktine barıp qonǵanda Tashkenttegi poyaslıq waqıttı anıqlań.

Juwabı: a) _____

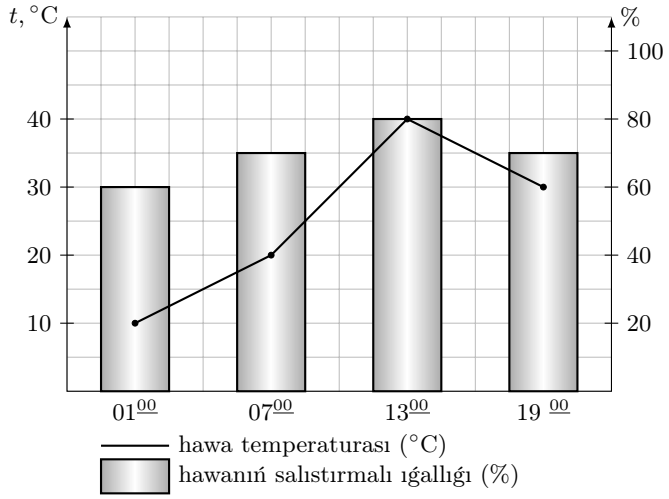
b) Tashkentten punktlerge eń uzaq dawam etetuǵın párwaz waqıtın anıqlań.

Juwabı: b) _____

Dıqqat! Juwaplarıńızdı juwaplar betine 00:00 (saat hám minut) kórinisinde kóshirip jazıń.

38.

Grafik hám kestedegi maǵlıwmatlardan paydalanıp tapsırmalardı orınlań.

Hawa temperaturası (°C)	1 m^3 hawa ózinde uslap tura alatuǵın eń kóp suw puwı muǵdarı (g)
0	5
10	9
20	17
30	30
40	51

a) Saat $07^{\underline{00}}$ da hawanıń salıstırmalı ıǵallıǵı neshe g/m^3 dı quraytuǵınlıǵın anıqlań.

Juwabı: a) _____

b) Saat $01^{\underline{00}}$ da 1 m^3 hawanıń ıǵallıqqa toyınıwı ushın neshe gramm suw puwınıń kerekligin anıqlań.

Juwabı: b) _____

Dıqqat! Juwaplarıńızdı juwaplar betine kóshirip jazıń.

39.

Taw shıńınıń absalyut bálentligi 3950 metrge teń. Taw janbawırındaǵı alpinistler lageri hám taw etegindegi hawa temperaturasınıń ayırmashılıǵı 10,2 °C qa teń. Teńiz qáddinde normal hawa basımı esapqa alınǵanda, taw eteginde hawa basımı 695 mm Hg na teń bolǵan.

a) Alpinistler lageri hám taw shıńı arasındaǵı hawa temperaturasınıń ayırmashılıǵın anıqlań.

Juwabı: a) _____

b) Taw etegi hám taw shıńı arasındaǵı salıstırmalı bálentlikti anıqlań.

Juwabı: b) _____

Dıqqat! Juwaplarıńızdı juwaplar betine kóshirip jazıń.

40.

Tekstti oqıń:

"Evraziyanıń subtropikalıq klimat poyası batısta okean jaǵalarınan baslanıp, shıǵısta okean jaǵalarına shekem dawam etedi. Jazda tropikalıq hawa, qısta ese ortasha hawa massaları ústemlik etedi. Bul jerde Jer Orta teńiz boyı, ıǵal subtropikalıq, subtropikalıq kontinental hám subtropikalıq musson klimat tipleri qaliplesken".

Tómendegi **tapsırmalardı orınlań**.

a) Jıllı (hawanıń ortasha temperaturası 0 °C dan joqarı) hám ıǵal (jawın tez-tez jawıp turadı) qıs, ıssı hám salıstırmalı qurǵaq jaz Evraziya subtropikalıq poyasınıń qaysı klimat tipine tán ekenligi anıqlań.

Juwabı: a) _____

b) Subtropikalıq poyasında jaylasqan Azerbayjannıń Kaspiy boyı tegisliklerinde qáliplesken klimat tipin anıqlań.

Juwabı: b) _____

Dıqqat! Juwaplarıńızdı juwaplar betine kóshirip jazıń.

41.

Qubla ekonomikalıq rayonda tábiyi gaz, neft hám kómir kánleri negizinde mámleketimizdegi iri janılǵı-energetika bazası qurılǵan edi. Házirgi kúnde rayonda sanaattıń jańa tarmaqları – reńli metallurgiya, qurılıs materialları, ximiya sanaatı rawajlanbaqta.

a) Ǵárezsizlik jıllarında ekonomikalıq rayon aymaǵındaǵı Diyqanabadta qurılǵan kárxana qaysı sanaat tarmaǵına tiyisli ekenligin anıqlań.

Juwabı: a) _____

b) Ekonomikalıq rayonda túrkiyalıqlar menen birgelikte qurılǵan qurılıs materialları sanaatınıń kárxanasın anıqlań.

Juwabı: b) _____

Dıqqat! Juwaplarıńızdı juwaplar betine kóshirip jazıń.

42.

Teksttegi maǵlıwmatlar tiykarında **tapsırmalardı orınlań**.

"Tájikstan hár túrli rudalar qorlarına bay. Ásirese, onıń aymaǵında uran, altın , gúmis, polimetall rudalarınıń iri kánleri bar. Aymaǵında qorları ónsha úlken bolmaǵan as duzı, qońır kómir, neft, tábiyiy gaz siyaqlı paydalı qazılmalardıń kánleri de bar. Aymaǵınıń 90% dan úlken bólimin tawlar iyelegeni ushın jer resurslarına bay emes. Biraq, Tájikstan jáhánniń suw hám gidroenergetika resursları menen eń jaqsı táminlengen mámleketlerinen biri esaplanadı".

a) Tájikstanda gidroenergetika resursları menen birge tábiy resurslardıń aymaqlıq birikpesin shólkemlestiretuǵın paydalı qazılmalardı anıqlań.

Juwabı: a) _____

b) Tájikstandaǵı ekonomikalıq áhmiyetke iye bolǵan tábiyiy resurslardıń aymaqlıq birikpesi negizinde rawajlanıwı múmkin bolǵan sanaat tarmaǵın anıqlań.

Juwabı: b) _____

Dıqqat! Juwaplarıńızdı juwaplar betine kóshirip jazıń.

BMBA

43.

Kestedegi maǵlıwmatlardan paydalanıp **test tapsırmalarınıń sheshimin tabıń**.

Mámlekettiń demografiyalıq kórsetkishleri, 2022-j.		
Mámleket xalqı, (mln adam)	56,7	jıl
Awıl xalqı, %	42	basında
Tuwılıw	17	jıl dawamında
Ólim	6	hár 1000
Immigraciya	2	adamǵa
Emigraciya	5	salıstırǵanda

a) 2022-jıl basında qala xalıq sanı neshe adamǵa teń bolǵanlıǵın anıqlań.

Juwabı: a) _____

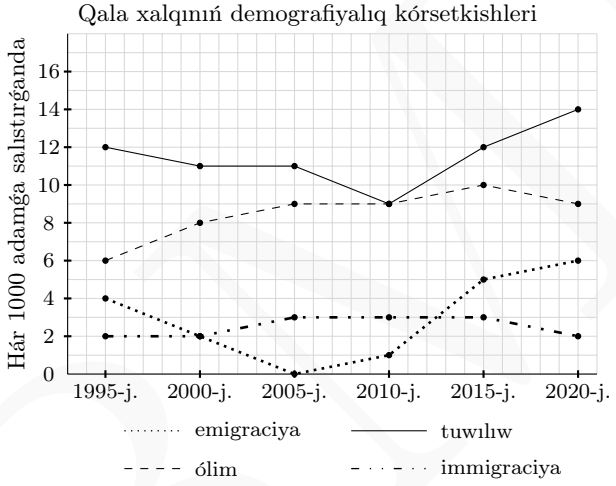
b) 2022-jılda mámleket xalqı neshe adamǵa kóbeygenligin anıqlań.

Juwabı: b) _____

Dıqqat! Juwaplarıńızdı juwaplar betine kóshirip jazıń.

44.

Grafiktegi maǵlıwmatlardan paydalanıp tapsırmalardı orınlań.

a) Qala xalqı sanı 01.01.2000-jılda 1 455 000 adamǵa teń bolǵan. Usı jılda qala xalqı tábiyiy ósiw esabında neshe adamǵa kóbeygenin anıqlań.

Juwabı: a) _____

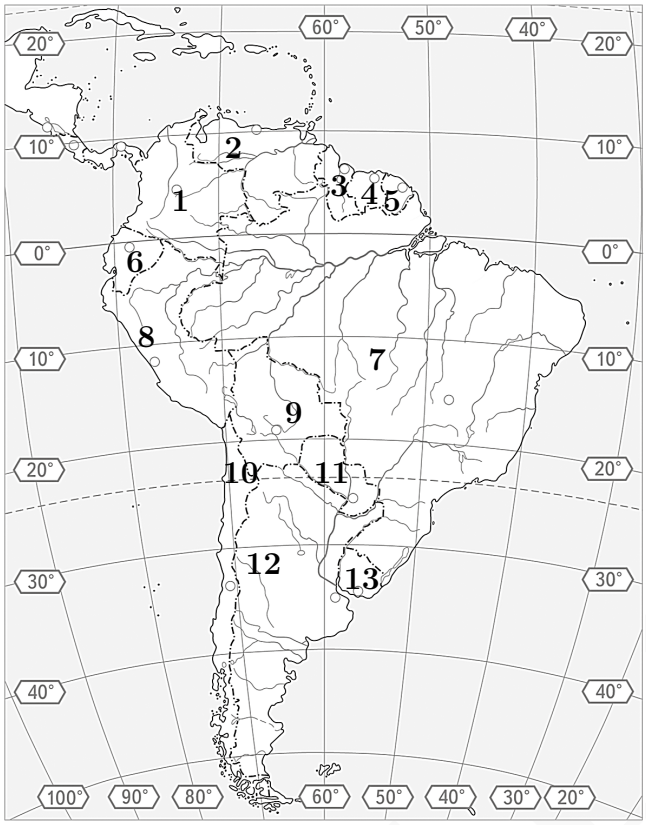
b) Qala xalqı sanı 01.01.2000-jılda 1 455 000 adamǵa teń bolǵan. Usı jılda qala xalqı neshe adamǵa kóbeygenin anıqlań.

Juwabı: b) _____

Dıqqat! Juwaplarıńızdı juwaplar betine kóshirip jazıń.

45.

Jazıwsız karta tiykarında tapsırmalardı orınlań.

a) Atlantika okeanınıń Karib teńizi hám Tınısh okeanǵa tuwrıdan tuwrı shıǵıw imkaniyatına iye bolǵan Qubla Amerika mámleketin anıqlań.

Juwap: a) _____

b) Jazıwsız kartada 2 sanı menen belgilengen mámlekettiń hákimshilik-aymaqlıq sisteması (mámleket dúzilisi forması)n anıqlań.

Juwap: b) _____

Dıqqat! Juwabıńızdı juwaplar betine kóshirip jazıń.